

Sygn. akt I ACa 1437/15

I ACz 1911/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 stycznia 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Andrzej Szewczyk
Sędziowie:	SSA Elżbieta Uznańska (spr.) SSA Barbara Górczanowska
Protokolant:	st.sekr.sądowy Urszula Kłosińska

po rozpoznaniu w dniu 20 stycznia 2016 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa **A. A.**

przeciwko **Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Rejonowego (...)**w K.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 25 czerwca 2015 r. sygn. akt I C 524/14 i zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 21 lipca 2015r. sygn. akt IC 524/14

- 1. oddala apelację;**
- 2. oddala zażalenie;**
- 3. zasądza od powoda na rzecz pozwanego Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 3 000 zł (trzy tysiące złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego i zażaleniowego;**
- 4. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Krakowie na rzecz radcy prawnego D. G. kwotę 3 690 zł (trzy tysiące sześćset dziewięćdziesiąt złotych), w tym 690 zł podatku od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym i zażaleniowym.**

SSA Barbara Górczanowska SSA Andrzej Szewczyk SSA Elżbieta Uznańska

Sygn. akt I ACa 1437/15

I ACz 1911/15

UZASADNIENIE

W ostatecznie sprecyzowanym pozwie powód A. A. wnosił o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego (...)w K. kwotę 100 000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu, obejmującą kwotę 99 185,68 zł tytułem zadośćuczynienia za doznany uszczerbek na zdrowiu oraz kwotę 814,32 zł tytułem odszkodowania (w tym 30 zł wpisu od pozwu w sprawie o sygn. VI C 679/12/S, 77 zł kosztów postępowania zasądzonych wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 3 lipca 2013r., sygn. VI C 679/12/S, 190,15 zł dochodzona przez powoda w/w sprawie, 91,90zł tytułem odsetek ustawowych od kwoty 190,15 zł oraz kwota 425,27zł tytułem wydatków poniesionych na zakup leków). W uzasadnieniu tego żądania wskazał, że poniósł szkodę wskutek wydania w wyżej powołanej sprawie VI C 679/12/S Sądu Rejonowego (...)w K.orzeczenia z dnia 20 września 2013 r., którym w II punkcie odrzucono apelację powoda od wyroku z dnia 3 lipca 2013 r. Orzeczenie to według powoda zostało wydane niezgodnie z prawem. Jako podstawę prawną swoich roszczeń wskazał art. 417§1 k.c., następnie art. 417§1 k.c. w zw. z art. 424 [1b] k.p.c. oraz ewentualnie art. 417 [2] k.c. Pismem z dnia 18 maja 2015r. powód podał, że swoją szkodę wywodzi nie z faktu wydania niekorzystnego dla niego orzeczenia, ale z faktu zaniechania przez sędziego pouczenia powoda o konieczności przedłożenia stosownych dokumentów, w wyniku czego doszło do wydania wyroku oddalającego powództwo. W piśmie tym powód wywodził swe roszczenie również z tytułu naruszenia dóbr osobistych (zdrowia) i krzywdy, jaką poniósł w związku z zaniechaniem pouczenia przez sędziego. Pełnomocnik powoda wniósł ponadto o zasądzenie na jego rzecz od strony pozwanej kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.

Pozwany **Skarb Państwa** zastępowany przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania. Strona pozwana wskazała, że powód w żaden sposób nie wykazał przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa, ani jakiegokolwiek argumentacji w zakresie wysokości żądanego zadośćuczynienia. Powód nie wykazał przesłanek bezprawności zachowania Skarbu Państwa, jak również adekwatnego związku przyczynowego między zachowaniem pozwanego, a doznaną hipotetycznie szkodą. Strona pozwana podniosła nadto, że pozwany kwestionuje prawomocny wyrok Sądu, zaś Sąd rozpoznający sprawę odszkodowawczą nie jest właściwy do indywidualnej oceny legalności konkretnego wyroku sądowego.

Wobec cofnięcia przez powoda pozwu wobec pozwanej pierwotnie K. C. postępowanie przeciwko niej zostało umorzone prawomocnym postanowieniem z dnia 22 maja 2015 roku.

Wyrokiem z dnia 25 czerwca 2015 r. Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił powództwo i przyznał pełnomocnikowi powoda kwotę 4.428 zł tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu. Na wniosek pozwanego Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 21 lipca 2015 r. uzupełnił wyrok z dnia 25 czerwca 2015 r. przez dodanie pkt 3, w którym zasądził od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 3 600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy ustalił następujące fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy:

Wyrokiem z dnia 3 lipca 2013r. Sąd Rejonowy (...)w K., sygn. VI C 679/12/S oddalił powództwo A. A. przeciwko (...) S.A. w W. o zasądzenie na jego rzecz kwoty 190,15zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 7.08.2010r. i zasądził od powoda na rzecz pozwanego koszty postępowania w kwocie 77zł. W uzasadnieniu Sąd wskazał, że w sprawie bezsporne było, iż pojazd A. A. marki V. (...) o nr rej. (...) był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w Towarzystwie (...) Spółka Akcyjna w W. na podstawie umowy łączącej strony w okresie 31.01.2010 – 30.01.2011r. Ponadto Sąd ustalił, że powód zwracał się do strony pozwanej o zapłatę kwoty dochodzonej pozwem. Do pism obejmujących to żądanie dołączył zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie wyrejestrowania z urzędu oddanego do demontażu w/w pojazdu oraz zaświadczenie o demontażu tego pojazdu. Strona pozwana zwróciła się do pozwanego o to, aby przesłał dokument potwierdzający wyrejestrowanie pojazdu mechanicznego z wydziału komunikacji, który byłby podstawą do rozwiązania umowy ubezpieczenia OC i ewentualnego zwrotu składki. W realiach tak poczynionych ustaleń Sąd Rejonowy uznał, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. Powołując się na regulacje art. 41 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 2.05.2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim

Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, art. 33 pkt. 5 oraz art. 79 ust. 1 pkt. 5 ustawy Prawo o ruchu drogowym, Sąd wskazał że stosunek ubezpieczenia może wygasnąć przed upływem ustalonego w umowie okresu ubezpieczenia, jeśli po stronie ubezpieczającego doszło do utraty ubezpieczalnego zainteresowania w jego kontynuowaniu. W ocenie Sądu Rejonowego powód nie wykazał spełnienia przesłanki rozwiązania umowy ubezpieczenia pojazdu w postaci wyrejestrowania swojego samochodu. Nie przedstawił dokumentu, który potwierdzałby tą okoliczność. Takiego znaczenia nie można przypisać przedłożonemu przez powoda zaświadczeniu o demontażu pojazdu i zawiadomieniu o wszczęciu postępowania zmierzającego do wyrejestrowania pojazdu. O kosztach postępowania Sąd orzekł na zasadzie art. 98§3 i 4 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. zasądzając od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 77zł, na którą złożyła się kwota 60zł tytułem wynagrodzenia dla pełnomocnika oraz kwota 17zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Powód A. A. wniósł od powyższego wyroku apelację. Następnie wezwany do uiszczenia opłaty od apelacji złożył wniosek o zwolnienie go od opłaty. Postanowieniem z dnia 20 września 2013r. Sąd Rejonowy (...)w K. w pkt. I odrzucił wniosek o zwolnienie od opłaty od apelacji na zasadzie art. 107 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z uwagi na to, że powód wniosek swój opierał na tych samych okolicznościach, które stanowiły podstawę wniosku o zwolnienie od opłat sądowych. W konsekwencji odrzucenia wniosku oraz upływu terminu do wniesienia opłaty od apelacji Sąd w pkt. II tego postanowienia odrzucił apelację powoda. Na postanowienie to A. A. złożył zażalenie wraz z ponownym wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych. Postanowieniem z dnia 8 października 2013r. Sąd odrzucił ponowny wniosek powoda o zwolnienie od kosztów sądowych, następnie wskutek nieopłacenia zażalenia od postanowienia z dnia 20 września 2013r. – Sąd postanowieniem z dnia 4 listopada 2013 roku zażalenie odrzucił. Tym samym postanowieniem z dnia 4 listopada 2013r. Sąd odrzucił kolejny wniosek powoda o zwolnienie go od opłaty od zażaleń (pkt I) oraz wskutek nieopłacenia zażalenia na postanowienie z dnia 8 października 2013r. Sąd zażalenie odrzucił (pkt IV). Postanowieniem z dnia 19 listopada 2013r. Sąd Rejonowy oddalił wniosek powoda o zawieszenie postępowania. Postanowieniem z dnia 3 grudnia 2013r. Sąd Rejonowy odrzucił zażalenie powoda z dnia 13 listopada 2013 roku na postanowienie Sądu z dnia 4 listopada 2013r. z uwagi na nieuzupełnienie jego braków formalnych i fiskalnych. Postanowieniem z dnia 8 stycznia 2014r. Sąd Rejonowy odrzucił wniosek powoda o zwolnienie od kosztów sądowych, a następnie postanowieniem z dnia 28 stycznia odrzucił zażalenie powoda z dnia 13 grudnia 2013 roku na postanowienie z dnia 3 grudnia 2013 roku . Postanowieniem z dnia 17 lutego 2014r. Sąd Rejonowy odrzucił kolejny wniosek powoda o zwolnienie od kosztów sądowych zawarte w zażaleniu na postanowienie z dnia 28 stycznia 2014r. Powód ostatecznie uregulował opłatę od zażalenia. Postanowieniem z dnia 3 kwietnia 2014r., sygn. II Cz 780/14 Sąd Okręgowy Wydział II Cywilny – Odwoławczy w Krakowie oddalił jego zażalenie na postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 28 stycznia 2014r. Postanowieniem Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 27 czerwca 2014r., sygn. II Cz 780/14, odrzucono zażalenie powoda na postanowienie w/w Sądu z dnia 3 kwietnia 2014r.

Powód w sprawie do sygn. VI C 679/12/S uiszczył kwotę 30zł tytułem opłaty od pozwu. Wobec powoda zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne zmierzające do wyegzekwowania na rzecz wierzyciela Towarzystwa (...) S.A. kwoty 272,88zł. Decyzją z dnia 16 lutego 2011r. Prezydent Miasta K. dokonał wyrejestrowania z urzędu pojazdu marki V. (...) należący do powoda. Powód A. A. nie posiada rodziny. Jest właścicielem 1/2 udziału w prawie własności nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym oraz nieruchomości rolnej o powierzchni 4,5 ara. Utrzymuje się ze świadczenia w kwocie 654,43zł otrzymywanego co miesiąc z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Powód w okresie od lipca 2013r. wydatkował na zakup leków łączną kwotę 425,27zł. Powód od stycznia 2013r. pozostaje w leczeniu poradni zdrowia psychicznego. W dniu 30 maja 2013r. powód odbył konsultację psychiatryczną, w toku której poinformował lekarza psychiatrę , iż od 2003r. uczestniczy w niekorzystnie przebiegającym dla niego, postępowaniu sądowym. W wywiadzie podał lekarzowi, że w dniu 28.05.2013 roku dowiedział się o niekorzystnym przebiegu postępowania i od tego czasu odczuwa bóle w klatce piersiowej , drętwienie ręki , uczucie szumu w głowie , bóle i zawroty głowy .U powoda rozpoznano reakcje sytuacyjne. W tym samym dniu odbył konsultację laryngologiczną, rozpoznano błędnikowe pochodzenie zawrotów głowy. Również w dniu 30 maja 2013r. powód odbył konsultację neurologiczną, stwierdzono iż nie wymaga leczenia w ramach oddziału neurologii. Powód od 2006r. pozostaje w stałym leczeniu poradni kardiologicznej m.in. z powodu nadciśnienia tętniczego i innych schorzeń nie rokujących powrotu do zdrowia. Powód od 2005r. pozostaje w stałym leczeniu poradni ogólnej – chorób wewnętrznych.

Sąd Okręgowy oddalił pozostałe wnioski dowodowe powoda, w szczególności wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego psychiatry i endokrynologa na okoliczność ustalenia uszczerbku na zdrowiu spowodowanego bezprawnym zaniechaniem strony pozwanej, mając na uwadze, że dowody te są bezprzedmiotowe dla ustalenia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy wobec poczynionych wyżej ustaleń faktycznych. Sąd oddalił również dowód z przesłuchania powoda w charakterze strony na okoliczność wysokości szkody majątkowej jaką powód poniósł uznając ten dowód jako zbędny wobec ustalenia, że pozwany Skarb państwa nie ponosi odpowiedzialności za zaniechanie sędziego i za pozostałe działania, wskazywane przez powoda.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, że roszczenie powoda nie zasługuje na uwzględnienie. Wskazał Sąd, że powód początkowo opierał swoje roszczenie wyłącznie na podstawie prawnej z art. 417§1 k.c. Jako podstawę faktyczną roszczenia wskazywał wyrządzenie szkody w związku z wydaniem wyroku z dnia 3 lipca 2013r. przez Sąd Rejonowy (...)w K. sygn. VI C 679/12/S. Następnie, mając na uwadze iż regulacja szczególna wobec w/w przepisu, a to przepis art. 417 ze zn. 1 § 2 k.c., przewiduje możliwość naprawienia szkody wyrządzonej wyłącznie wyrokiem prawomocnym, co do którego zapadło rozstrzygnięcie stwierdzające jego niezgodność z prawem, doszło do modyfikacji żądania w zakresie podstawy faktycznej i prawnej. Powód powołał się bowiem na regulację art. 417§1 k.c. w zw. z art. 424 ze zn. 1b k.p.c. oraz podał, że orzeczeniem które zostało wydane niezgodnie z prawem jest pkt. II postanowienia Sądu Rejonowego (...)w K. z dnia 20 września 2013r., sygn. VI C 679/12/S odrzucający jego apelację od wyroku Sądu z dnia 3 lipca 2013r. Jako ewentualną podstawę prawną swojego roszczenia powód wskazał art. 417 ze zn. 2 k.c. Zgodnie z art. 417 § 1 k.c. za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa. Oznacza to, że każdy ma prawo do wynagrodzenia szkody, jaka została mu wyrządzona przez niezgodne z prawem działanie organu władzy publicznej. Przy czym odpowiedzialność odszkodowawcza o jakiej tu mowa jest związana z wykonywaniem władzy publicznej jako całości, a nie z działaniem konkretnych funkcjonariuszy. Nie jest ona uwarunkowana stwierdzeniem winy funkcjonariusza. Wystarczającą przesłanką do przyjęcia odpowiedzialności Skarbu Państwa na zasadzie art. 417 k.c. jest niezgodne z prawem działanie organu władzy publicznej. Dochodząc roszczenia odszkodowawczego powód powinien wykazać, na czym polegało niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej, wykazać fakt zaistnienia szkody oraz jej wysokość oraz istnienie adekwatnego związku przyczynowego między działaniem lub zaniechaniem przy wykonywaniu władzy publicznej a powstaniem szkody. Zgodnie bowiem z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Powód żądając czegoś od innej osoby, obowiązany był udowodnić okoliczności faktyczne uzasadniające to żądanie. Samo twierdzenie powoda nie może stanowić dowodu, a twierdzenie dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności (art. 227 k.p.c.) powinno być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszającą (art. 232 k.p.c. i art. 6 k.c.). Zgodnie z art. 361 § 1 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynika. Jako normalne następstwa, w rozumieniu powołanego przepisu, należy rozumieć następstwa, jakiego rodzaju zdarzenie zdolne jest wywołać i wywołuje z reguły w normalnym biegu rzeczy, a nie tylko na skutek szczególnego zbiegu okoliczności. Przy ocenie, czy występuje normalny związek przyczynowy należy brać pod uwagę całokształt okoliczności sprawy, zasady doświadczenia życiowego oraz zasady nauki. Przyczyną powstania szkody może być także zaniechanie. Odpowiedzialność ze względu na zaniechanie wchodzi w rachubę tylko wtedy, gdy istniał obowiązek podjęcia działania. Obowiązek taki może wynikać z ustawy bądź czynności prawnej. Szkodę natomiast określa się jako uszczerbek dla prawnie chronionych dóbr wyrażający się w różnicy pomiędzy stanem dóbr, jaki już istniał i jaki mógłby powstać przy normalnym biegu rzeczy, a stanem, jaki się wytworzył na skutek zdarzenia wywołującego zmianę w dotychczasowym stanie rzeczy, z którym to zdarzeniem ustawodawca wiąże powstanie odpowiedzialności odszkodowawczej.

Przepis art. 417 ze zn. 1 § 2 zd. 1 k.c. jako przepis szczególny wobec regulacji art. 417 § 1 k.c. stanowi, że jeśli szkoda została wyrządzona przez wydanie prawomocnego orzeczenia lub ostatecznej decyzji, jej naprawienia można żądać po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu ich niezgodności z prawem, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej. W toku postępowania Sąd nie jest zatem władny samodzielnie ustalić niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia sądowego lub decyzji administracyjnej. Swoisty „przedsąd” następuje w odrębnym postępowaniu prowadzącym do

wydania niezbędnego prejudykatu. Postępowanie w celu uzyskania prejudykatu dotyczy niektórych tylko orzeczeń sądowych, w szczególności wyroków oraz postanowień wydanych w postępowaniu nieprocesowym, rozstrzygających sprawę co do istoty, a także innych orzeczeń, co do których taką możliwość przewidziano. W wypadku pozostałych prawomocnych orzeczeń, w tym postanowień o odrzuceniu apelacji możliwe jest dochodzenie od Skarbu Państwa odszkodowania bezpośrednio, z pominięciem etapu „przedsądu”, w tym bowiem przypadku zastosowanie znajduje przepis art. 424 ze zn. 1b k.p.c. Zgodnie z przywołanym przepisem w wypadku prawomocnych orzeczeń, od których skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie przysługuje, odszkodowania można domagać się bez uprzedniego stwierdzenia niezgodności orzeczenia z prawem w postępowaniu ze skargi, chyba że strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych. Okoliczność powyższa nie zmienia jednak faktu, że w takim przypadku niezgodność orzeczenia z prawem powinna być stwierdzona w ramach postępowania toczącego się w sprawie o odszkodowanie.

W realiach przedmiotowej sprawy powód początkowo wyrządzoną szkodę łączył z działaniem strony pozwanej w postaci wydania przez Sąd Rejonowy (...)wK. w dniu 3 lipca 2013r. prawomocnego orzeczenia. Wskazywał, że Sędzia nie pouczyła go o konieczności przedłożenia konkretnych dowodów. W pierwszej kolejności należy wskazać, że już z akt postępowania VI C 679/12/S wynika, że przewodnicząca składu orzekającego na rozprawie w dniu 29 kwietnia 2013 roku pouczyła powoda o treści niezbędnych przepisów, w tym art. 6 k.c. stanowiącym o obowiązku wykazania przez powoda okoliczności, z których wywodzi skutki prawne. Z racji obowiązywania zasady kontradyktoryjności procesu oraz zasady równości stron, przewodnicząca nie była uprawniona do wskazywania powodowi jakie konkretnie dowody ma on przedstawić. Po drugie, jak już w toku postępowania trafnie podniósł sam pełnomocnik powoda, nie jest wobec takiej podstawy faktycznej żądania możliwe przyjęcie odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa już z uwagi na treść regulacji art. 417 ze zn. 1 § 2 k.c. Powód nie skorzystał w omawianym postępowaniu cywilnym z dostępnych środków odwoławczych, jego apelacja została prawomocnie odrzucona, z tego względu została zamknięta droga do stwierdzenia niezgodności przedmiotowego wyroku z prawem, co w niniejszej sprawie, było konieczną przesłanką uwzględnienia powództwa. Sąd Okręgowy nie jest władny oceniać, z pominięciem prejudykatu, kwestii zgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu. Wyrok Sądu Rejonowego z dnia 3 lipca 2013 roku jest dla Sądu Okręgowego w pełni wiążący i jego prawidłowość nie może być ponownie badana przez sąd w niniejszej sprawie .

W ocenie Sądu Okręgowego powód nie wykazał również żadnej z przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego Skarbu Państwa w związku ze zmodyfikowaną podstawą faktyczną żądania – dotyczącą rzekomej niezgodności z prawem postanowienia Sądu Rejonowego(...)w K. z dnia 20 września 2013r. Powód wskazał, że przedmiotowe postanowienie odrzucające apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego z dnia 3 lipca 2013r. było niesłuszne, gdyż Sąd, zanim odrzucił apelację, winien był w następstwie odmowy zwolnienia powoda od zapłaty opłaty od apelacji, wezwać powoda do uiszczenia tejże opłaty. Dopiero na skutek nie uiszczenia opłaty Sąd władny był apelację odrzucić. Jak wynika z ustaleń faktycznych, postanowieniem z dnia 20 września 2013r. Sąd Rejonowy (...)w K. w pkt. I odrzucił wniosek o zwolnienie od opłaty od apelacji na zasadzie art. 107 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z uwagi na to, że powód wniosek swój opierał na tych samych okolicznościach które stanowiły podstawę pierwszego wniosku o zwolnienie od opłat sądowych. W pkt. II odrzucił apelację powoda. Powód usiłował zaskarżyć przedmiotowe postanowienie (oraz kolejne), jednakże z uwagi na każdorazowe odrzucanie jego wniosków o zwolnienie od opłaty kolejnych zażaleń, oraz brak uiszczenia tychże opłat, środki odwoławcze ulegały odrzuceniu jako nieopłacone. W ocenie Sądu Okręgowego analiza całokształtu akt sprawy (w tym akt sprawy VI C 679/12/S) nie pozwala na przyjęcie, że Skarb Państwa – Prezes Sądu Okręgowego w K. dopuścił się jakichkolwiek zachowań sprzecznych z normami prawnymi. Poszczególne czynności organów sądowych podejmowane w toku postępowania o sygn. VI C 679/12/S były podejmowane w ramach postępowania sądowego, zgodnie z przewidzianą dla nich procedurą, a w ich następstwie zapadały zaskarżane orzeczenia. Powód nie przedstawił żadnych racjonalnych argumentów, które pozwalałyby przyjąć, że postanowienie z dnia 20 września 2013r. o odrzuceniu apelacji było niezgodne z prawem, a szczególności regulacjami postępowania cywilnego. Podniesione przez powoda twierdzenia o konieczności ponownego wezwania do uiszczenia opłaty nie znajdują oparcia ani w treści przepisów prawa, ani w wykładni tych przepisów, przy czym podstawy zaskarżonych rozstrzygnięć (w tym art. 107 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych) zostały prawidłowo uzasadnione w postanowieniach. Abstrahując

jednak od kwestii zasadności wydanych postanowień oraz zastosowanych regulacji prawnych trzeba podkreślić, że Sąd Okręgowy nie jest uprawniony do badania zasadności i zgodności z prawem kwestionowanych przez powoda orzeczeń. Postanowienia te są prawomocne i wiążące. Nie ma przy tym racji powód, twierdząc że skutecznie skorzystał on ze środka zaskarżenia złożonego od postanowienia z dnia 20 września 2013r. Jak ustalono, zażalenie powoda zostało odrzucone wskutek jego nieopłacenia i nieuwzględnienia kolejnego, a opartego na tych samych okolicznościach, wniosku o zwolnienie od opłaty. Powód był wielokrotnie pouczany oraz informowany przez Sądy o wymogach formalnych składania pism. Nie biorąc ich pod uwagę konsekwentnie składał kolejne środki odwoławcze obarczone brakiem fiskalnym oraz wnioski o zwolnienie od opłaty. Ostatecznie uiścił opłatę od zażalenia na kolejne postanowienie o odrzuceniu zażalenia, przy czym zgodnie z przepisami procedury nie mogło to skutkować rozpoznaniem zażalenia na postanowienie z dnia 20 września 2013r. – droga do jego zaskarżenia została zamknięta już dużo wcześniej. Dodatkowo należy wskazać, że powód nie wykazał wysokości szkody, jaką rzekomo poniósł wskutek działań pozwanej Skarbu Państwa ograniczając się tylko do podania abstrakcyjnej kwoty 100 000zł, w szczególności nie wykazał, by w związku z działaniem strony pozwanej powstała u powoda szkoda niemajątkowa uzasadniająca zasadzenie zadośćuczynienia w kwocie ponad 90 000zł. O ile powód rzeczywiście cierpi na pewne schorzenia, o tyle nie wykazał, by były one następstwem zapadłych orzeczeń. Powyższe wynika już z treści dokumentacji medycznej leczenia powoda, która jasno wskazuje że powód pozostaje pod opieką medyczną poradni już od wielu lat. Jego schorzenia na tle psychicznym mają zaś, już w świetle informacji podawanych przez powoda lekarzowi, związek z innym postępowaniem sądowym wszczętym w 2003r. Nie może być zatem również mowy o adekwatnym związku przyczynowym, skoro nie ma szkody oraz działania funkcjonariusza, któremu można by przypisać cechę bezprawności.

Ostatnią z przywołanych przez powoda na poparcie swojego roszczenia podstaw prawnych był przepis art. 417 ze zn. 2 k.c. Zgodnie z jego treścią jeśli przez zgodne z prawem wykonywanie władzy publicznej została wyrządzona szkoda na osobie, poszkodowany może żądać całkowitego lub częściowego jej naprawienia oraz zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę, gdy okoliczności, a zwłaszcza niezdolność poszkodowanego do pracy lub jego ciężkie położenie materialne, wskazują że wymagają tego względy słuszności. Odpowiedzialność na w/w podstawie aktualizuje się wówczas, gdy z jednej strony brak jest podstaw do dochodzenia roszczenia odszkodowawczego na zasadach ogólnych, ale z drugiej strony istnieją okoliczności przemawiające za kompensacją szkody. W ogóle zaś celem tejże regulacji prawnej, wykraczającej poza minimalny standard ochrony jednostki, określony przez art. 77 ust. 1 Konstytucji RP, jest zapewnienie poszkodowanemu kompensaty szczególnie dotkliwych uszczerbków spowodowanych władczą działalnością m.in. jednostek państwowych, jeśli przemawiają za tym normy etyczne, a wobec zgodnego z prawem zachowania sprawy usunięcie tych następstw nie jest możliwe na podstawie przepisów ogólnych.

W realiach niniejszej sprawy w ocenie Sądu Okręgowego brak jest jakichkolwiek okoliczności przemawiających za kompensatą domniemanych przez powoda szkód. Abstrahując od faktu, że powód identyfikuje swą szkodę na poziomie kwoty 100 000zł, znacząco odbiegającej od dochodzonej pierwotnie (w sprawie VI C 679/12/S) i stanowiącej źródło niniejszego powództwa, kwoty 190,15 zł, trzeba zauważyć, że dla zaistnienia dochodzonego na tej podstawie roszczenia niezbędne jest zaistnienie kolejnych jego przesłanek, w tym występowanie adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy władczym zachowaniem funkcjonariusza, a powstałą szkodą. Tymczasem w niniejszej sprawie brak jest jakiegokolwiek związku przyczynowego pomiędzy działaniem Skarbu Państwa, a doznaną przez powoda szkodą niemajątkową. Z poczynionych ustaleń w sposób niewątpliwy wynika, że podawane przez powoda jako wynik działań strony pozwanej, schorzenia układu krążenia oraz problemy psychiczne, zaistniały już daleko przed wszczęciem postępowania w sprawie do sygn. VI C 679/12/S. Powód w żaden sposób nie wykazał, iż jego schorzenia uległy pogłębieniu i to w rezultacie wydania wyroku z dnia 3 lipca 2013r. lub postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 20 września 2013r. Brak takowego związku zachodzi również pomiędzy szkodą majątkową w postaci nie zasądzonej na rzecz powoda kwoty 190,15zł wraz z odsetkami ustawowymi oraz kwotą wynikającą z ponoszenia kosztów procesu a postanowieniem Sądu Rejonowego z dnia 20 września 2013r. o odrzuceniu apelacji powoda. W tym wypadku można mówić jedynie o związku pośrednim, szkoda ta bowiem mogła ewentualnie wynikać z faktu zapadnięcia wyroku z dnia 3 lipca 2013r. a nie odrzucenia apelacji. Wszak wniesiona skutecznie apelacja nie musiała doprowadzić do wyroku zgodnego z żądaniem pozwu. Szkoda majątkowa rozumiana jako obiektywny uszczerbek w majątku powoda, wynikała z wyroku Sądu Rejonowego z dnia 3 lipca 2013r. – przy czym jak już wskazywano, działanie Sądu nie nosiło cech

niezgodności z prawem. W tym przypadku nie sposób również twierdzić, że zapadłe orzeczenie nakładające na powoda obowiązek zapłaty 77zł i oddalające jego roszczenie o zapłatę kwoty 190,15 zł spowodowało istotne pogorszenie sytuacji majątkowej powoda. Brak w niniejszej sprawie podstaw, by w ogóle twierdzić że sytuacja majątkowa powoda była tak trudna, by uzasadniała przyznanie mu ochrony prawnej na zasadzie słuszności. Powód uzyskuje co miesięczne świadczenie z ZUS, jest współwłaścicielem nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym oraz właścicielem nieruchomości rolnej o pow. 4,5 ara. Nie uszło uwadze sądu, że powód w piśmie z dnia 25.06.2015r.(k. 193) podał, że jest kolekcjonerem ruchomych zabytków techniki i uczestniczy w pokazach zabytkowych pojazdów. Z kolei z wiadomości jakie powziął sąd z urzędu z innych spraw toczących się przed tut. Sądem wynika, że powód jest właścicielem samochodu o charakterze zabytkowym (notabene nie podał tego w oświadczeniu majątkowym) a takie pojazdy – jak powszechnie wiadomo - mają realną wartość rynkową .

Sąd nie dopatrzył się w niniejszej sprawie szczególnych okoliczności związanych ze stanem zdrowia powoda, zwłaszcza takich które uniemożliwiłyby podjęcie powodowi dodatkowej, lekkiej pracy. Powód nie legitymuje się żadnym orzeczeniem o niepełnosprawności czy niezdolności do pracy. Ze schorzeniami układu krążenia funkcjonuje już od wielu lat. Sprawność powoda zaobserwował nadto Sąd z urzędu – powód stawiał się bez żadnych problemów na każdej z rozpraw, gdzie jego obecność nie była obowiązkowa, a interesy powoda reprezentował fachowy pełnomocnik. Ponadto powód często uczestniczy w rozprawach w charakterze publiczności przed Sądem Okręgowym w Krakowie (w tym również sprawach, w których referentem jest sędzia, który wydawał orzeczenie w niniejszej sprawie) - do czego oczywiście ma pełne prawo - zatem należy przyjąć, że jest w dobrej kondycji zdrowotnej .

Za niezasadne uznał również Sąd Okręgowy powództwo w oparciu o wskazywaną przez powoda w piśmie z dnia 18.05.2015 r. kolejną podstawę powództwa, mianowicie z tytułu naruszenia dóbr osobistych(zdrowia) w związku z zaniechaniem przez sędziego referenta w sprawie VIC679/12/S pouczenia powoda o konieczności przedłożenia stosownych dokumentów. Z przyczyn wskazanych wyżej, zachowaniu pozwanego Skarbu Państwa nie można przypisać bezprawności (powód był pouczony o takim obowiązku), a przede wszystkim powód nie wykazał, że na skutek orzeczeń wydanych przez Sąd Rejonowy doszło do naruszenia jego dobra osobistego w postaci zdrowia czy też, że doznał krzywdy z tego powodu .

Reasumując Sąd Okręgowy wskazał, że powód nie wykazał aby wydając wyrok z dnia 3 lipca 2013r., czy też postanowienie z dnia 20 września 2013r. Sąd Rejonowy (...)wK.działał w sposób bezprawny. Nie wykazał również, by w związku z zachowaniem Sądu Rejonowego (...)wK.poniósł jakąkolwiek szkodę, tym samym nie udowodnił, iż po jego stronie powstało roszczenie odszkodowawcze przeciwko pozwanemu Skarbowi Państwa. A zatem skoro roszczenie o naprawienie szkody w ogóle nie powstało to należało je ocenić jako całkowicie bezzasadne. Brak było również w realiach przedmiotowej sprawy jakichkolwiek podstaw, by powództwo uwzględnić w oparciu o zasady słuszności. Biorąc to wszystko pod uwagę Sąd Okręgowy w pkt 1 wyroku oddalił powództwo.

Z uzasadnienia postanowienia Sądu Okręgowego z 21 lipca 2015 r., wynika, że o kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. określającego zasadę odpowiedzialności stron za wynik sprawy.

Powód zaskarżył powyższy wyrok w zakresie pkt I, złożył również zażalenie od postanowienia z dnia 21 lipca 2015 r.

Wyrokowi zarzucił:

1. naruszenie art. 424[~~lb~~] kpc i art. 417 § 1 kc poprzez nieprawidłowe przyjęcie, że pkt II postanowienia Sądu Rejonowego (...)wK.z dnia 20 września 2013 r. jest zgodny z prawem, a co za tym idzie, że nie zachodzi przesłanka odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa,
2. naruszenie art. 217 § 3 kpc i art. 227 kpc i art. 328 § 2 kpc przez oddalenie, jako bezprzedmiotowych dla ustalenia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, wniosków dowodowych w postaci dowodu z opinii biegłego kardiologa oraz opinii biegłego psychiatry. Dowody te miały na celu przede wszystkim ustalenie związku przyczynowego pomiędzy złym stanem zdrowia powoda, a faktem niekorzystnego orzeczenia Sądu Rejonowego w sprawie VI C 679/12/S. Sąd na stronie 6 uzasadnienia wyroku, pod koniec części ustalającej stan faktyczny,

napisał, że przyczyną oddalenia wniosków nie było uprzednie ustalenie, że nie zachodzi przesłanka bezprawnego postępowania organów państwowych, ale że zdaniem Sądu z dokumentów lekarskich przedłożonych w sprawie związek przyczynowy pomiędzy szkodą (krzywdą), a faktem wydania niekorzystnego rozstrzygnięcia nie zachodził. Tym samym naruszenie wspomnianych przepisów polega na tym, że Sąd ustalił fakt wymagający wiadomości specjalnych (z zakresu medycyny) nie uzasadniając szerzej dlaczego i w jaki sposób ten fakt ustalił, w szczególności uzasadnienie wyroku nie odpowiada treści opinii biegłego d.s. medycyny.

Podnosząc powyższe zarzuty powód wniósł o zmianę punktu 1 wyroku Sądu Okręgowego poprzez zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa tytułem naprawienia szkody majątkowej kwoty 814,32 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa tytułem naprawienia szkody na osobie zapłaty zadośćuczynienia w kwocie 99.185,68 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Jednocześnie wniósł o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego kardiologa oraz opinii biegłego psychiatry na okoliczność czy zachodzi związek przyczynowy pomiędzy wydaniem niekorzystnego orzeczenia sądowego, a obecnym, gorszym stanem zdrowia powoda w zakresie niedomagania układu krążenia oraz w zakresie pogorszenia zdrowia psychicznego. Jeśli istnieje taki związek to czy zasadnym był zakup lekarstw opisanych w fakturach VAT załączonych do pisma, jaki jest medyczny opis uszczerbku na zdrowiu (uszkodzenia ciała) pozostającego w związku przyczynowym z faktem wydania niekorzystnego orzeczenia i jaki jest procent tego uszczerbku na zdrowiu. Ewentualnie wniósł o uchylenie wyroku do ponownego rozpoznania w zaskarżonej części, a w każdym przypadku o zasądzenie kosztów zastępstwa radcy prawnego na zasadzie § 2 pkt 3, § 6 pkt 6 i § 12 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity z dnia 25 lutego 2013 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 490)); koszty nie zostały opłacone w całości.

W zażaleniu na postanowienie o uzupełnieniu wyroku powód wniósł o zmianę postanowienia poprzez zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa na rzecz powoda kosztów postępowania i zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji i zażalenia oraz zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa prawnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Ustalone przez Sąd Okręgowy fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy nie budzą wątpliwości, są oparte na dowodach z dokumentów, przede wszystkim znajdujących się w aktach sprawy sygn. VI C 679/12/S Sądu Rejonowego (...)w K., dotyczą bowiem przebiegu postępowania w tamtej sprawie. Fakty te nie są również kwestionowane w apelacji. Sąd Apelacyjny podziela zatem w pełni ustalony przez Sąd pierwszej instancji stan faktyczny i przyjmuje go za własny.

Bezzasadne są podniesione w apelacji zarzuty naruszenia prawa materialnego, tj. art. 417 §1 k.c. i art. 424[1b] k.p.c. Zarzut ten sprowadza się do twierdzenia, że Sąd Okręgowy nieprawidłowo przyjął, że pkt II postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 20 września 2013 r. jest zgodny z prawem, a w konsekwencji że nie zachodzi przesłanka odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa. Sąd Apelacyjny w pełni podziela w tym zakresie stanowisko Sądu Okręgowego przedstawione w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku i wyrażone w nim oceny prawne.

Nie ulega wątpliwości - nie kwestionuje tego również apelacja - że odszkodowania z tytułu szkody wyrządzonej przez wydanie prawomocnego orzeczenia, od którego nie przysługuje skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia (uregulowana w art. 424 [1] i nast. k.p.c.), a takim właśnie jest wskazane wyżej postanowienie z 20 września 2013 r., którym Sąd Rejonowy odrzucił apelację powoda od wyroku tego Sądu z dnia 3 lipca 2013 r., można domagać się jeżeli przedmiotowe orzeczenie jest niezgodne z prawem (art. 424 [1b] k.p.c. w zw. z art. 417 [1] §2 k.c. Powód wskazuje, że ta niezgodność z prawem postanowienia o odrzuceniu apelacji polega na tym, że po odrzuceniu wniosku powoda o zwolnienie od opłaty od apelacji sąd winien był ponownie wezwać go do uiszczenia tej opłaty, a dopiero po upływie terminu do tej czynności odrzucić apelację. Powołuje się przy tym powód na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2010 r. V CZ 13/10. Sąd Apelacyjny nie podziela tego stanowiska. Z akt VI C 679/12/S wynika jednoznacznie, i przyznaje to apelacja, że powód już wcześniej składał w tej sprawie wnioski

o zwolnienie od kosztów sądowych, przedłożył oświadczenie o swojej sytuacji majątkowej; postanowieniem sądu z dnia 29 sierpnia 2012 r. wniosek ten został jednak oddalony. Powód złożył na to postanowienie zażalenie, które zostało oddalone przez Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 22 października 2012 r. Gdy powód złożył apelację od wydanego w tej sprawie wyroku z dnia 3 lipca 2013 r., Sąd Rejonowy wezwał go do uiszczenia należnej od apelacji opłaty w kwocie 30 zł. Powód po otrzymaniu tego wezwania nie uiszczył jednak opłaty od apelacji, lecz złożył ponowny wniosek o zwolnienie, nie dołączył jednak wymaganego oświadczenia, w związku z czym Sąd wezwał go o to oświadczenie. Po jego przedłożeniu Sąd Rejonowy odrzucił wniosek o zwolnienie z kosztów stwierdzając, że jest on oparty na tych samych okolicznościach co poprzedni, prawomocnie już rozstrzygnięty, i w konsekwencji, już ponownie nie wzywając powoda do uiszczenia opłaty, odrzucił apelację.

W ocenie Sądu Apelacyjnego postępowanie Sądu Rejonowego było zgodne z prawem. Przepis art. 107 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 r. wyraźnie bowiem stanowi, że w razie oddalenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych strona nie może ponownie domagać się zwolnienia powołując się na te same okoliczności, które stanowiły uzasadnienie oddalonego wniosku. Ponowny wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych oparty na tych samych okolicznościach podlega odrzuceniu, a na odrzucenie wniosku nie przysługuje zażalenie (art. 107 ust.2 u.k.s.c.). Natomiast zgodnie z art. 112 ust.4 tej ustawy ponowny wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, oparty na tych samych okolicznościach, nie ma wpływu na bieg terminu do opłacenia pisma.

Celem tych przepisów jest przeciwstawienie się ponawianym wielokrotnie przez tę samą stronę wnioskom o zwolnienie od kosztów sądowych, mającym na celu przedłużenie postępowania, najczęściej uniemożliwiającym uprawomocnienie się niekorzystnego dla tej strony wyroku. Sąd Najwyższy już wcześniej (gdy obowiązywała poprzednia ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 13 czerwca 1967) dostrzegając ten problem w postanowieniu z dnia 23 lutego 1999 r., I CKN 1064/97 przyjął, że nie przerywa biegu terminu do uiszczenia opłaty sądowej wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, który został złożony po prawomocnym oddaleniu uprzednio złożonego wniosku w tym przedmiocie, jeżeli nie zachodzą nowe okoliczności uzasadniające odmienną ocenę możliwości poniesienia kosztów sądowych przez stronę (tak również SN w orz. z dnia 19 września 1997 r., III CZ 48/970 i orz. z dnia 9 grudnia 2002 r., III RN 144/02). Również późniejsze orzeczenia wydane już na gruncie aktualnie obowiązującej ustawy o kosztach sądowych prezentują takie stanowiska (zob. np. post. SN z dnia 24 września 2009 r., IV CZ 64/09, post. SA w Łodzi z dnia 27 kwietnia 2009 r., I ACz 335/09, post. SA we Wrocławiu z dnia 30 stycznia 2012 r., I ACz 87/12). W tym stanie rzeczy za ugruntowany w orzecznictwie Sądu Najwyższego należy uznać pogląd, że po upływie terminu do uiszczenia opłaty od środka odwoławczego (terminu określonego w zarządzeniu przewodniczącego wydanym po oddaleniu zażalenia na pierwsze postanowienie odmawiające zwolnienia od kosztów sądowych) sąd jest obowiązany odrzucić środek odwoławczy, choćby w terminie do uiszczenia opłaty wpłynął ponowny wniosek o zwolnienie od kosztów (por. K. Gonera –Komentarz do art. 107 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, stan prawny 2011.10.07).

Wniosek powoda o zwolnienie od kosztów sądowych został prawomocnie oddalony, w związku z tym po złożeniu przez niego apelacji został wezwany do uiszczenia należnej opłaty, a skoro złożony wówczas ponowny wniosek o zwolnienie od kosztów został odrzucony, jako oparty na tych samych okolicznościach co poprzedni prawomocnie oddalony – sąd zgodnie z prawem (powołanymi wyżej przepisami art. 107 ust.1 i ust.2 oraz art. 112 ust. 4 u.k.s.c.) odrzucił apelację powoda wobec jej nieopłacenia (art. 370 k.p.c.).

Stanowisko prezentowane w apelacji z powołaniem się na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2010 r. prowadziłoby do sytuacji, że po każdym odrzuceniu kolejnego wniosku powoda o zwolnienie od opłaty od apelacji należałoby wzywać go ponownie o opłatę od apelacji, co uniemożliwiłoby uprawomocnienie się wyroku, a właśnie wyeliminowanie tego typu sytuacji było celem wprowadzenia przepisów art. 107 i art. 112 ust.4 u.k.s.c. Taka interpretacja prowadziłaby do zrównania skutków oddalenia wniosku o zwolnienie od kosztów ze skutkami jego odrzucenia, co jednak nie powinno mieć miejsca, gdyż musi być różnica pomiędzy traktowaniem ponawianych wniosków o zwolnienie od kosztów opartych cały czas na tych samych okolicznościach, a wniosków o zwolnienie od kosztów ale ponawianych z powodu zmiany okoliczności. Kwestia ta łączy się z podniesionym w apelacji zarzutem, że strona nie może być „zaskakiwana” przez niekorzystne rozstrzygnięcie w przedmiocie odmowy zwolnienia od kosztów.

Należy więc zauważyć, że strona, która pomimo prawomocnego oddalenia jej wniosku o zwolnienie od kosztów, składa ponowne wnioski oparte na tych samych okolicznościach musi się liczyć z tym, że będą one odrzucone, a w konsekwencji będzie zobowiązana do uiszczenia opłaty we wcześniej określonym terminie. Natomiast jeśli kolejny wniosek o zwolnienie od kosztów będzie oparty na zmienionych okolicznościach, to oczywiście strona może liczyć na jego merytoryczne rozpatrzenie, a wtedy nawet w wypadku oddalenia tego wniosku powinno nastąpić ponowne wezwanie do uiszczenia opłaty. Jeszcze raz należy podkreślić, że ponowne złożenie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, nie może uchylić skutków prawomocności wydanego wcześniej rozstrzygnięcia i tym samym nie ma wpływu na bieg terminu do uiszczenia tej opłaty; dopiero wydanie i uprawomocnienie się postanowienia odmiennej treści w przedmiocie zwolnienia od kosztów sądowych powoduje utratę mocy pierwszego postanowienia. Na marginesie należy zauważyć, że wezwanie powoda do przedłożenia formularza majątkowego było konieczne, gdyż inaczej sąd nie miałby możliwości oceny, czy okoliczności na jakich oparty jest wniosek, są takie same, czy inne niż w poprzednim wniosku.

W związku z powyższym brak podstaw do przyjęcia, iż orzeczenie zawarte w punkcie II postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 20 września 2013 r. jest niezgodne z prawem, a jest to niezbędna przesłanka zarówno z art. 424[1b] k.p.c., jak i art. 417 §1 k.c. do przyjęcia odpowiedzialności Skarbu Państwa.

Należy również zwrócić uwagę, że drugą przesłanką wskazaną w art. 424[1b] k.p.c. jest wymóg, by strona skorzystała w ramach postępowania, w którym orzeczenie będące źródłem szkody zapadło, z przysługujących jej środków prawnych zmierzających do wyeliminowania ocenianego przez nią jako niezgodnego z prawem rozstrzygnięcia. Powód sam w uzasadnieniu apelacji stwierdza, że „postanowienie (z dnia 20 września 2013 r. w przedmiocie odrzucenia apelacji) zamknęło powodowi drogę do zaskarżenia wyroku z dnia 3 lipca 2013 r. w trybie zwykłych środków zaskarżenia i uprawomocnienia się go” (s.2 apelacji), a kilka wierszy dalej podnosi, że „na to postanowienie powód złożył zażalenie, a więc formalnie skorzystał z przysługującego mu środka odwołania”. Z akt sprawy sygn.. VI C 679/12/S wynika, że powód po otrzymaniu odpisu postanowienia z 20 września 2013 r. złożył formalnie zażalenie, w którym znów wniósł o zwolnienie go od kosztów, a po odrzuceniu tego wniosku, ponownie złożył zażalenie z wnioskiem o zwolnienie od kosztów, co spowodowało odrzucenie wniosku i zażalenia, a jego kolejne wnioski i zażalenia były jeszcze kilka razy powtarzane mimo wskazywania przez Sąd Rejonowy treści art. 107 u.k.s.c. Tego rodzaju postępowanie powoda budzi wątpliwości co do tego, czy faktycznie powód dążył do skutecznego zaskarżenia postanowienia z 20 września 2013 r. o odrzuceniu apelacji, skoro sąd kilkakrotnie pouczał powoda o treści wyżej wymienionego przepisu, a opłata od zażalenia (jak i od apelacji) wynosiła zaledwie 30 zł (a więc w wysokości równej opłacie podstawowej, która zgodnie z art. 14 u.k.s.c. stanowi minimalną opłatę, którą strona jest obowiązana uiścić od pisma podlegającego opłacie, a którą zgodnie z pierwotnym tekstem u.k.s.c. miała obowiązek uiścić również strona zwolniona od kosztów sądowych). Opłacenie przez powoda zażalenia (a z apelacji należy wnosić, że kwotą 30 zł powód dysponował, skoro nieprawidłowość działania sądu dostrzega w tym, że sąd nie wezwał go o opłatę w tej wysokości od złożonej apelacji)) doprowadziłoby do kontroli instancyjnej wadliwego według niego postanowienia z 20 września 2013 r. o odrzuceniu apelacji. (Na marginesie już tylko Sąd Apelacyjny wskazuje na treść art. 3 k.p.c., który stanowi, że strony i uczestnicy postępowania obowiązani są dokonywać czynności procesowych z dobrymi obyczajami, i dotyczący tej kwestii wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 marca 2015 r., II CSK 443/14).

Skoro powyższe zarzuty apelacji dotyczące naruszenia art. 424[1b] k.p.c. i art. 417 §1 k.c. są nieuzasadnione, to nie mogą odnieść skutku pozostałe zarzuty, dotyczące oddalenia przez Sąd Okręgowy wniosków dowodowych w postaci dowodu z opinii biegłego kardiologa i biegłego psychiatry na stwierdzenie związku przyczynowego pomiędzy złym stanem zdrowia powoda, a faktem niekorzystnego dla niego orzeczenia Sądu Rejonowego w sprawie VI C 679/12/S. Trafnie Sąd Okręgowy uznał, że wykazywanie tych okoliczności jest bezprzedmiotowe z uwagi na brak wyżej omówionej przesłanki odpowiedzialności Skarbu Państwa, to jest niezgodności z prawem przedmiotowego orzeczenia Sądu Rejonowego (s. 6 uzasadnienia wyroku SO, a k.207 v. akt). Tym samym brak podstaw do przeprowadzenia dowodów z opinii biegłych w postępowaniu apelacyjnym.

Z powyższych przyczyn apelacja jako bezzasadna została oddalona na podstawie art. 385 k.p.c.

Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 §2 k.p.c. oddalił również zażalenie powoda na orzeczenie o kosztach procesu wynikające z postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 21 lipca 2015 r. Powód składając powyższe zażalenie podniósł w jego uzasadnieniu, że zarzut dotyczy naruszenia art. 98 k.p.c. na wypadek uwzględnienia apelacji powoda. Wobec oddalenia tej apelacji nie może ostać się zarzut naruszenia art. 98 k.p.c. przez zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, co prowadzi do oddalenia zażalenia.

Wobec oddalenia apelacji i zażalenia Sąd Apelacyjny na podstawie art. 98 i art. 99 k.p.c. oraz §6 pkt 6 i pkt 3 oraz §13 ust. 1 pkt 1) i ust 2 pkt 2) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu zasądził od powoda na rzecz strony pozwanej koszty postępowania apelacyjnego (w kwocie 2700 zł) i zażaleniowego (w kwocie 300 zł). O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi w postępowaniu apelacyjnym i zażaleniowym przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu orzeczono zgodnie z §6 pkt 3 i pkt 6 oraz § 12 ust. 1 pkt 2) i ust. 2 pkt 2 w zw. z §15 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

SSA Barbara Górczanowska SSA Andrzej Szewczyk SSA Elżbieta Uznańska